

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
СЛОВАЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА (СЛОВАЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
ЧЕСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК (ЧЕХІЯ)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ В СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)**

Міжнародна науково-практична конференція

**АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА:
ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ**

Сучасний розвиток ветеринарної медицини

2 жовтня 2025 року

Біла Церква

2025

УДК 636.09'06

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор.
Варченко О.М., д-р екон. наук.
Недашківський В.М., д-р с.-г. наук.
Димань Т.М., д-р с.-г. наук.
Краютієне І., доктор.
Мамедова К.Х., д-р філософії.
Власенко С.А., д-р вет. наук.
Козій Н.В., канд. вет. наук.
Василенко О.І., д-р філософії.
Комарова Н.В., д-р філософії.
Мостипан О.В., відповідальний секретар.

Відповідальна за випуск – **Мостипан О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

Сучасний розвиток ветеринарної медицини: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 2 жовтня 2025 р. Білоцерківський НАУ. 78 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

враховувати і заплідненість після ПО, яка визначає продовження сервіс-періоду, міжотельного інтервалу та інші важливі репродуктивні показники. В контрольній групі результативність першого осіменіння досягала 64,1 %, що є задовільним рівнем. В подальшому, після ДО відмічається незначне його зниження та більш ніж вдвічі – після ТО. Це можна пояснити тим, що на третє осіменіння залишаються неплідні корови із гінекологічною патологією, як правило, з хворобами матки. В усіх дослідних групах відмічалось суттєве зниження відповідних показників. Так, за акушерських хвороб СДПО наставав лише на $98,6 \pm 1,9$ та $107,6 \pm 2,6$ добу, що є критичним, а, зважаючи на вірогідно знижену заплідненість після ПО в 2,1 та 2,5 рази відповідно, створюються умови для подовження сервіс-періоду понад 141 добу і унеможлиблює щорічне отримання приплоду від цих корів. Термін відновлення циклічності корів з кетозом майже не різнився від контрольного показника, але на відміну від здорових корів, заплідненість після ПО була лише на рівні 20,2%, що достовірно менше у 3,2 рази. За ще меншої результативності ДО та ТО (18,2 % та 11,6 %) впливає, що найбільша кількість неплідних корів була саме в групі самок з кетозом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Crowe M. Hostens M. Opsomer G. Reproductive management in dairy cows - The future. Irish Veterinary Journal. 2018. 71 p. DOI:10.1186/s13620-017-0112-y
2. Захарченко В. Аналіз відтворення стада ВРХ як запорука успішності молочного бізнесу. 2020. URL:<https://www.avm-ua.org/uk/post/analiz-vidtvorennia-stada-vrh-ak-zaporuka-uspisnosti-molocnogo-biznesu-vitalij-zaharcenko>
3. Панасова Т.Г., Звенігородська Т.В., Туль О.І., Грек В.О. Ефективність осіменіння корів у спонтанну охоту, визначену за допомогою системи автоматизованого контролю їх рухової активності. Вісник ПДАА. 2021. № 4. С. 195–200. DOI:10.31210/visnyk2021.04.25
4. Чекан О.М. Науково-практичне обґрунтування корекції репродуктивної здатності за неплідності корів, зумовленої зеараленоном та деоксиніваленолом: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра вет. наук: спец. 16.00.07. Львів, 2024. 38 с. URL:<https://lvet.edu.ua/images/step/2024/04/05/avtoref.pdf>
5. Запліднюваність корів залежно від стану обміну речовин перед синхронізацією еструсу / А.Й. Краєвський та ін. Вісник Полтавської державної аграрної академії. 2017. № 3. С. 70–73. URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/VPDAA_2017_3_16
6. Wathes D.C. Developmental Programming of Fertility in Cattle—Is It a Cause for Concern? Animals. 2022. 12. 2654 p. DOI:10.3390/ani12192654
7. Власенко С.А. Патогенетичні механізми порушень репродуктивної функції у високопродуктивних корів за гнійно-некротичних уражень в ділянці пальців: дис. ... доктора вет. наук: 16.00.05; 16.00.07. Біла Церква, 2017. 429 с. URL:https://science.btsau.edu.ua/sites/default/files/specradi/disert_vlasenko.pdf

УДК 636.4.09:615.256:616.692

ОРДІН Ю.М., канд. вет. наук, **ІВАСЕНКО Б.П.**, канд. вет. наук, **ЄРОШЕНКО О.В.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

КОРЕКЦІЯ СТАТЕВОГО ДОЗРІВАННЯ У РЕМОНТНИХ СВИНОК ПРЕПАРАТАМИ СЕРГОН ПГ ТА ФСТ

Встановлено, що у нестатевозрілих свинок у 6-місячному віці, порівняно з 5-місячними тваринами, статеві системи більш „чутливі” до екзогенних гормонів, тому, використовуючи в цей час дозовану стимуляцію гонадотропними препаратами, можна домогтися прискорення статевого дозрівання і скорочення періоду становлення репродуктивної функції.

Ключові слова: ремонтні свинки, гонадотропні гормони, репродуктивна функція, статеві охоти, регуляція фертильності.

ORDIN Yu.M., candidate of veterinary sciences, **IVASENKO B.P.**, candidate of veterinary sciences, **EROSHENKO O.V.**, candidate of veterinary sciences

Bila Tserkva national agrarian university

ACCELERATING SEXUAL MATURITY IN REPAIR PIGS WITH SERGON PG AND FSH PREPARATIONS

It has been established that in immature gilts at 6 months of age, compared to 5-month-old animals, the reproductive system is more “sensitive” to exogenous hormones, therefore, using dosed stimulation with gonadotropic drugs at this time, it is possible to achieve sexual maturation and shorten the period of formation of reproductive function.

Keywords: repair gilts, gonadotropin hormones, reproductive function, sexual desire, fertility regulation.

Вітчизняній біологічній науці належить пріоритет у розробці та практичному застосуванні гормонального методу регуляції функції відтворення у тварин. Перші експерименти з управління функції розмноження у свиней з використанням гормонів були проведені ще у 30-х роках минулого століття групою вчених під керівництвом академіка М.М. Завадовського. В даний час в нашій країні широкі науково-виробничі дослідження в цьому напрямку проводяться спеціалістами Інституту свинарства і АПВ НААН України та ін. Однак, незважаючи на досягнуті успіхи в галузі зооветеринарної ендокринології, питання про доцільність використання біологічно активних препаратів для прискорення статевого дозрівання та становлення статевої функції у ремонтних свинок залишається в даний час невирішеним. Так, на думку Бабаня О.А. (2014) [1], стимуляцію статевої функції у нестатевозрілих свинок слід проводити тільки фізіологічними способами, з використанням кнурів-пробників. На низьку ефективність гормональних обробок у ремонтних свинок вказують Камбур М. Д. та ін. (2013) [2], пояснюючи це ще несформованими гіпоталамо-гіпофізарно-оваріальними зв'язками. У той самий час Гнатюк О., Костюк О. (2014) [3] вважають, що хоча зміни, що відбуваються в секреторній функції гіпофіза у свиней безпосередньо перед статевим дозріванням поки ще недостатньо добре вивчені, проте стабільність вироблення естрогенів і можливість настання статевої зрілості під впливом стресу свідчать про існування в організмі вже готових фізіологічних механізмів цього процесу задовго до прояву першого еструсу. У зв'язку з чим, на думку [3], стимуляція статевої зрілості у ремонтних свинок із використанням біологічно активних препаратів цілком виправдана. Про це свідчать дослідження Джона Карра (2014) [4] та М.І. Харенка з учнями (2013) [5], за їх даними обробка свинок гормонами в поєднанні з вітамінами дозволила не тільки прискорити настання статевої зрілості, але і отримати від них повноцінний приплід.

Виходячи з вищевикладеного, нами були проведені досліді з випробування дії гонадотропних препаратів СЕРГОН ПГ і ФСГ (фолікулоstimулюючий гормон) з метою прискорення статевого дозрівання та становлення статевої функції у ремонтних свинок великої білої породи.

Препарати СЕРГОН ПГ та ФСГ відносяться до гормональних складних речовин. До складу препарату СЕРГОН ПГ входить діюча речовина 400 МО гонадотропіну сироватки кобил і 200 МО людського хоріонічного гонадотропіну. З допоміжних речовин у препарат також включені 0,5 мг манітолу, 0,315 мг динатрій гідрофосфату, 0,66 мг натрій дигідрофосфату, 998,71 мг дистильованої води. Препарат ФСГ був виготовлений з аденогіпофізу

свиней за розробленою біохіміками технологією. Отриманий препарат ФСГ був стандартизований відповідно до препарату ФСГ-п фірми „Schering Corporation”, його вмісте в 1 мл відповідав 45 – 50 м.о. біологічної активності.

Метою наших досліджень було вивчення впливу зазначених гонадотропних препаратів на прискорення настання статевого дозрівання у свиней великої біла порода. Було проведено два експерименти.

За першого дослідження вивчали дію препарату СЕРГОН ПГ. Для цього сформували 6 груп нестатевозрілих ремонтних свинок (по 20 гол. у кожній). Три групи 5-місячного віку (1 та 2 дослідні групи та третя контрольна) та три групи свинок 6-місячного віку (4 та 5 дослідні групи та шоста контрольна). Свинкам експериментальних груп ін'єктували внутрішньом'язово в привушну область одноразово 4 мл/гол (1 та 4 групи) та 6 мл/гол (2 та 5 групи) вказаного препарату.

За другого етапу досліджень визначали дію препарату ФСГ. Аналогічним чином, як і в першому досліді, були сформовані дослідні та контрольні групи піддослідних тварин. При цьому свинкам внутрішньом'язово ін'єктували препарат ФСГ у дозі 3 мг/гол (1 та 4 групи) та 5 мг/гол (2 та 5 групи).

У всіх тварин, що були задіяні у експерименті виявляли статеву охоту (ознаки прояву потенційного лібідо) кнуром-пробником, а в кінці експерименту проводили вибіркового забій свинок, за якого відбирали яєчники для гістологічного аналізу.

За результату проведених досліджень встановили, що з 20 свинок 1 групи (доза 4 мл/гол) після стимуляції у 5-місячному віці перша статеві охота проявилася у 14, у другій групі (за дози 6 мл/гол) – у семи тварин відповідно. Варто зазначити, що за гістологічного дослідження яєчників у свинок 2 групи у багатьох тварин реєструвалися кістозні переродження фолікулів, а серед свинок 1 групи таких тварин не було.

Реакція статевої системи свинок у 6-місячному віці на аналогічну стимуляцію була іншою. Так, із 20 свинок 4 групи (доза 4 мл/гол) потенційне лібідо виділялося у 18 (90 %) тварин, з яких у 6 за період спостережень статеві охота реєструвалася двічі. У 5 групі (доза 6 мл/гол) ці показники відповідно становили 10 (50 %) і 2 (10 %), а в контрольній 4 (20 %) і 0 (0 %). Однак і в цьому випадку в свинок, яких обробляли препаратом у дозі 6 мл/гол, також зустрічалася кістозна гіперплазія фолікулів. Варто зазначити, що у більшості свинок, що зазнавали стимуляції перше потенційне лібідо, на відміну від тварин контрольної групи, проявлялося у перші 10 діб після обробки.

Менш ефективною виявилася стимуляція свинок ФСГ. Так, за час спостереження із свинок 1 групи (доза 3 мг/гол) проявило статеві охоту 7 тварин, а у свинок 2 групи (доза 5 мг/гол) – 6.

У свинок 3 (доза 3 мкг/гол) і 4 (доза 5 мг/гол) групи потенційне лібідо було виражено відповідно у 9 та 11 тварин. У контрольних групах (3 та 6 групи) ці показники відповідно становили 5 (25 %) і 6 (30 %). У той же час за введення ФСГ статеві дозрівання у більшості свинок відбувалося в першу добу після обробки гормонами, а у контрольних тварин цей процес значно „розтягувався”. Можна припустити, що відносно низька ефективність препарату ФСГ за стимуляції ремонтних свинок пов’язана з неправильним підбором оптимальної його дози, або індивідуальними особливостями тварин.

Таким чином, результати проведених експериментів показали, що у нестатевозрілих свинок у 6-місячному віці, порівняно з 5-місячними тваринами, статеві система більш „чутлива” до екзогенних гормонів, тому, використовуючи в цей час дозовану стимуляцію гонадотропними препаратами, зокрема СЕРГОН ПГ, можна домогтися прискорення статевого дозрівання і скорочення періоду становлення репродуктивної функції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бабань О. Патологія молочної залози у свиноматок. Прибуткове свиначство. 2014. № 1. С. 100–103.
2. Використання мікроелементів тканинами молочної залози свиноматок з різними типами вищої нервової діяльності за 21-у добу лактації / Камбур М. Д. та ін. Аграрний вісник Причорномор’я. 2013. Вип. 68. С. 108–113.
3. Гнатюк О., Костюк О. Період лактації: як поліпшити апетит та кондицію свиноматок. Пропозиція. 2014. № 3. С. 199–201.
4. Джон Карр. Контроль здоров’я свиноматок. Прибуткове свиначство. 2014. № 5. С. 96–98.
5. Інтенсивність використання свиноматок за сучасних технологій /М.І. Харенко та ін. Вісник СНАУ. 2013. Вип. 2 (32). С. 138–142.

Секція 4. АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ, СУЧАСНІ ЦИФРОВІ ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ, ЛІКУВАННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ВНУТРІШНЬОЇ ПАТОЛОГІЇ Й РОЗЛАДІВ ПОВЕДІНКИ ТВАРИН І ПТИЦІ

УДК 619:639.122:612.015.6

МЕЛЬНИК А.Ю., канд. вет. наук, **ДУБІН О.М.**, канд. вет. наук, **САКАРА В.С.**, д-р філософії, **БЛІК Б.П.**, асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

А- ТА Е-ВІТАМІННИЙ МЕТАБОЛІЗМ У ФАЗАНІВ МИСЛИВСЬКИХ ПОРІД ЗА ВИКОРИСТАННЯ ПРЕПАРАТУ РОСТ

У роботі представлено результати дослідження впливу вітамінного препарату «РОСТ» на стан А- та Е-вітамінного обміну в організмі фазанів мисливських порід. На основі аналізу біохімічних показників крові